

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ อสม. ในเขตอำเภอ แกลง จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ อสม. ในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยองมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ อสม. และทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของ อสม. กลุ่มตัวอย่าง คือ อสม. ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำนวน 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามที่ผ่านการทดลอง(try-out)มาแล้ว มีความเชื่อมั่น = 0.84

ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ อสม. ด้านการส่งเสริมสุขภาพในภาพรวมและรายข้อย่อยอยู่ในเกณฑ์มีผลการปฏิบัติงานในระดับสูง โดยผลการปฏิบัติงานระดับสูง 3 อันดับแรก ในเรื่อง การแนะนำให้ทำบัตรประกันสุขภาพ 30 บาท การชักชวนเพื่อนบ้านให้ช่วยดูแลสิ่งแวดล้อม และการชั่งน้ำหนักเด็ก 0 - 5 ปี บันทึกเปรียบเทียบภาวะการขาดอาหาร ด้านการป้องกันโรค ในภาพรวมและรายข้อย่อยอยู่ในเกณฑ์มีผลการปฏิบัติงานในระดับสูง โดยผลการปฏิบัติงานระดับสูง 3 อันดับแรก ในเรื่องชักชวนเพื่อนบ้านให้ทำลายแหล่งพันธุ์ยุงลาย ติดตามเด็กแรกเกิดถึง 5 ปีให้ไปรับวัคซีนกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และแนะนำการดูแลสุขภาพในช่องปาก ด้านการรักษาพยาบาล ในภาพรวมและรายข้อมีผลการปฏิบัติงานในระดับสูง โดยผลการปฏิบัติงานระดับสูง 3 อันดับแรก ในเรื่องส่งผู้ป่วยไปรักษาต่อหรือแนะนำให้ไปรักษาที่โรงพยาบาล ให้การช่วยเหลือรักษาพยาบาลตามอาการ และจัดยาสามัญประจำบ้านเพื่อให้การรักษาเบื้องต้น ด้านการฟื้นฟูสภาพ ในภาพรวมและรายข้อมีผลการปฏิบัติงานในระดับสูง โดยผลการปฏิบัติงานระดับสูง 3 อันดับแรก ในเรื่องแนะนำประชาชนให้ยอมรับ สงสาร เห็นใจ ช่วยเหลือดูแลผู้ติดเชื้อเอดส์ ให้การช่วยเหลือและแนะนำแก่ผู้ป่วยที่เป็นโรคเรื้อรัง และให้การช่วยเหลือหรือแนะนำแก่ผู้สูงอายุ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ อสม. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประกอบด้วย ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของ อสม. และปัจจัยด้านแรงสนับสนุนทางสังคมจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ อสม. ประกอบด้วย ชาวบ้านและผู้นำท้องถิ่นไม่สนับสนุนและไม่ให้ความร่วมมือ ไม่มีเวลาเพราะมีภาระทางครอบครัว และมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะทำงานในบทบาท อสม.

ข้อเสนอแนะในการวิจัยคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรเน้นการประชาสัมพันธ์ ควรมีการชี้แจงแก่ประชาชนให้รับทราบโดยทั่วถึงกันถึงความรู้ ความสามารถของ อสม.ที่จะให้บริการแก่ชุมชน เน้นการประสานงานระหว่าง อสม. เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อความร่วมมือในการปฏิบัติงาน การอบรมวิชาการที่ให้แก่ อสม. ควรมีการกระตุ้นเตือนอย่างสม่ำเสมอ และการสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือแพทย์ ควรเร่งรัดให้ทันต่อความต้องการของ ผู้ปฏิบัติงาน